

MAKTABGACHA TA'LIM TIZIMIGA ZAMONAVIY YONDASHUV

Zavqiyeva Xidoyat Tolibovna

Samarqand viloyati Ishtixon tumani 5- DMTT direktori

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada mamlakatimizda rivojlanib borayotgan maktabgacha ta'lim tizimidagi yangiliklar, olib borilayotgan ulkan islohotlar, yangi barpo bo'layotgan maktabgacha ta'lim tashkilotlari, oilaviy nodavlat va xususiy bog'chalarning rivojlanishi, maktabgacha ta'lim tizimida bola qamrovini yanada oshirish bo'yicha chora -tadbirlar haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: ta'lim, tarbiya, rivojlanish, taraqqiyot, yangilik, qamrov, muassasa, pedagog.

DEVELOP AN INCLUSIVE EDUCATION SYSTEM IN PRESCHOOL EDUCATION

ABSTRACT

This article discusses the innovations in the developing preschool education system in the country, the ongoing reforms, the emergence of new preschool organizations, the development of family, non-governmental and private kindergartens, further increase the coverage of children in the preschool education system. We are talking about measures.

Keywords: education, upbringing, development, progress, innovation, coverage, institution, educator.

KIRISH

Bugungi kunda mamlakatimizda ta'lim tizimining barcha bo'g'inlarida ulkan islohotlar olib borilmoqda. Ayniqsa, mamlakatimiz kelajagi va ravnaqida muhim o'rin tutadigan maktabgacha ta'lim sohasiga alohida e'tibor qaratilmoqda. Zero, bu tizim jamiyatning birlamchi va eng muhim bo'g'inidir. Bolalarda maktabgacha bo'lgan yoshda aqliy faollik oshadi, axloqiy va jismoniy xislatlar shakllanadi. Shu bois maktabgacha ta'lim sohasini rivojlantirish bo'yicha ham tashkiliy, ham mazmun jihatidan ko'p ishlar qilinmoqda.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Davlatimiz rahbari tomonidan sohaga oid qabul qilingan qaror va farmonlar natijasida chekka qishloqlarda ham yangi zamonaviy bog'chalar barpo etilib, qisqa vaqt ichida maktabgacha ta'lim tashkilotlari soni 5 ming 200 tadan 18 ming 300 taga oshdi. Bolalarni maktabgacha ta'lim bilan qamrab olish darajasi 2 barobar ortib, 60 foizga yetdi. Sohaga davlat-xususiy sheriklik mexanizmi joriy etilishi tufayli 223 mingdan ortiq o'ringa ega bo'lgan 7 ming 400 ta xususiy bog'cha tashkil qilindi. Bu maqsadlar uchun 1 trillion 850 milliard so'm imtiyozli kredit mablag'lari yo'naltirilib, 20 mingga yaqin yangi ish o'rni yaratildi. Davlat tomonidan berilgan imkoniyat va imtiyozlar natijasida xususiy va oilaviy bog'chalar ham ko'paydi. Bugungi kunda barcha maktabgacha ta'lim muassasalarida 1 million 700 ming nafar bola tarbiyalanmoqda.

MUHOKAMA

2019-yilning 2-iyulida Maktabgacha ta'lim vazirligi va "O'zavtosanoat" AJ o'rtasida maktabgacha ta'limning muqobil shakllarini joriy etish sohasida hamkorlik bo'yicha memorandum imzolanib, O'zbekistonda "ISUZU HC-40" avtobuslari negizida ishlovchi mobil maktabgacha ta'lim tashkilotlarini ishlab chiqish va joriy etish hamkorlikning asosiy yo'nalishi hisoblanadi. Mazkur loyiha bolalar maktabgacha ta'lim bilan qamrab olinishini kengaytirish, shuningdek MTT mavjud bo'lmagan olis qishloq joylarda, tog'li hududlar va aholi punktlarida qamrovni oshirish imkonini beradi. O'zgartirilgan Isuzu rusumli avtobuslar 2019-yilning oktyabr oyida O'zbekistonning 12 viloyatlarida va Qoraqalpog'iston Respublikasida yo'lga qo'yildi. 93ta guruh 44ta uzoq mahallalarda deyarli 2 ming bolani maktabgacha ta'lim bilan qamrab oldi. Loyihaning pilot bosqichi muvaffaqiyatli o'tganligi sababli, MTV uni davom ettirish va kengaytirishga qaror qildi. Maktabgacha ta'lim vazirligi 49ta «Aqlvoy» avtobusi – mobil bog'chalarning yangi partiyasini foydalanishga topshirdi. Ular uzoq, borish qiyin bo'lgan hududlarda istiqomat qiluvchi bolalarga maktabgacha ta'lim xizmatini ko'rsatishga mo'ljallangan. «Aqlvoy» avtobuslari quyosh batareyasi, konditsioner, hojatxona, issiq-sovuq suv, tamaddilarni isitish uchun joy kabi qulayliklarga ega.

NATIJA

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2021-yil 24-may kuni hududlarda maktabgacha ta'lim muassasalari qamrovini kengaytirish masalalari

muhokamasi yuzasidan o'tkazgan yig'ilishlarida 53 ta tumanda 34 ming o'rinli 2 mingta oilaviy bog'cha tashkil etish choralari belgilandi. Bunday bog'chalarga qo'shimcha ishchi yollashga ruxsat berib, qabul qilinadigan bolalar sonini ikki barobar oshirish taklifi ma'qullandi.

Davlat rahbari asosiysi ta'lim-tarbiya mazmuni ekanini ta'kidlab, oilaviy bog'chalarga o'quv qo'llanma va metodik materiallarni bepul etkazib berish vazifasini qo'ydi. Buning uchun davlat tomonidan jami 30 milliard so'm ajratiladi. Shuningdek, bunday muassasalarni zarur jihozlar bilan ta'minlash uchun 5 foiz stavkada 30 million so'mgacha imtiyozli kreditlar beriladi.

Olis hududlarda maktabgacha ta'lim qamrovini kengaytirishning yana bir manbasi – davlat-xususiy sheriklik asosidagi bog'chalardir. Bugungi kunda bunday muassasalarda bir bola uchun 50 foiz xarajatlar subsidiya qilib kelinmoqda. Yig'ilishda ushbu subsidiya miqdorini 75 foizga etkazish, xususiy bog'chalarning elektr energiyasi va tabiiy gaz to'lovining 50 foizini davlat byudjetidan qoplash bo'yicha ko'rsatmalar berildi.

Davlat tomonidan yangi bog'chalar qurish ishlari ham davom ettirilmoqda. 2021-2022 yillarda 23 ta tumanning olis va chekka hududlarida 50 ta maktabgacha ta'lim muassasasi barpo etish rejalashtirilgan. Buning uchun qamrov darajasi eng past va bolalar soni 250 tadan oshgan 50 ta mahalla tanlab olingan. Prezident ushbu bog'chalarni ilg'or xorijiy tajriba asosida qurish, zamonaviy jihozlar va qo'llanmalar bilan ta'minlash yuzasidan topshiriqlar berdi.

XULOSA

Maktabgacha ta'lim muassasalarining 12 ming nafar xodimini o'qitish va malakasini oshirish bo'yicha qisqa muddatli kurslar tashkil etilishi belgilandi.

Bundan tashqari maktabgacha ta'lim tizimi kengaytirilib quydagi vazirliklar tashkil qilindi:

Vazirlik tizimiga quyidagilar kiradi:

- Vazirlikning markaziy apparati;
- hududiy bo'linmalar;
- Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti;
- “Ilk Qadam” jurnali tahririyati;
- davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari;
- Axborot va pedagogika texnologiyalari innovatsion markazi;
- Maktabgacha ta'limni rivojlantirish jamg'armasi;

- Ixtisoslashtirilgan loyiha-izlanish instituti;
- Infratuzilmani rivojlantirish bo'yicha injiniring kompaniyasi;
- Maktabgacha ta'lim vazirligining pedagogika kollejlari.

REFERENCES

1. Prezidentning 26.05.2021 yildagi «Hududlarda maktabgacha ta'lim xizmatlarini kengaytirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi PQ-5125-son qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Qamrov darajasi past bo'lgan tumanlarda maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarmog'ini kengaytirish bo'yicha qo'shimcha choratadbirlar to'g'risida»gi PQ-5144-son qarori.
3. Vazirlar Mahkamasi tomonidan 20.05.2021 yildagi «Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida»gi Qonun (16.12.2019 yildagi O'RQ-595-son) qabul qilinishi munosabati bilan hukumatning ayrim qarorlariga o'zgartirishlar va qo'shimchalar kiritish to'g'risidagi 320-son qarori.
4. F.R.Qodirova, Sh.Q.Toshpo'latova, N.M.Kayumova, M.N.A'zamova “Maktabgacha pedagogika”.T.: -2019
5. lex.uz